

ACADEMIA ROMÂNĂ

Academician Solomon Marcus a plecat dintre noi (1 martie 1925 – 17 martie 2016)

Academia Română anunță cu profund regret stingerea din viață a academicianului Solomon Marcus, reputat om de știință, cu o solidă carieră internațională, dezvoltată de-a lungul a peste 65 de ani.

Născut la 1 martie 1925, la Bacău, Solomon Marcus și-a început cariera universitară foarte devreme, la numai 25 de ani, în 1950, în cadrul Facultății de Matematică din Universitatea București. Șase ani mai târziu și-a susținut doctoratul cu teza „Funcții monotone de două variabile“, iar în 1968 a devenit doctor docent în științe. În aprilie 1993 este ales membru corespondent al Academiei Române, iar în decembrie 2001 membru titular. Discursul de recepție a fost susținut în martie 2008, cu tema „Singurătatea matematicianului“.

A excelat deopotrivă în domenii clasice ale științei, dar și în domenii noi, avangardiste sau de frontieră, fiind unul dintre reprezentanții de seamă ai transdisciplinarității la nivel mondial. Cercetările sale abordează analiza matematică, lingvistica matematică, informatica teoretică, poetica matematică, semiotica, istoria și filosofia științei, modele matematice în științele naturii și în științele socio-umane.

Rezultatele pe care le-a obținut în analiza matematică și în analiza cantitativă la începutul carierei sale continuă să fie de mare actualitate și să fie citate în lucrări științifice din lumea întreagă, la peste 40-50 de ani de la publicarea lor. În lingvistica matematică și în poetica matematică a fost recunoscut ca unul dintre inițiatori, iar modelele pe care le-a propus pentru categorii precum fonemul, cazul și genul gramatical, omonimia morfologică, proiectivitatea sintactică, distincția între limbajul științific și cel poetic, strategia personajelor în teatru au reținut atenția și sunt utilizate de sute de autori lingviști, matematicieni, informaticieni, semioticieni, filosofi, teoreticieni literari.

A publicat zeci de cărți, traduse în limbile engleză, germană, franceză, italiană, spaniolă, rusă, cehă, maghiară etc.: *Analiza matematică* (1962-1981, 1966-1980), *Lingvistica matematică. Modele matematice în lingvistică* (1963), *Gramatici și automate finite* (1964, distinsă cu Premiul „Timotei Cipariu“ al Academiei Române), *Algebraic Linguistics. Analytical Models* (1967), *Introduction mathématique à la linguistique structurale* (1967, distinsă cu Premiul „Gh. Lazăr“ al Academiei Române), *Poetica matematică* (1970), *Semiotica folclorului* (1975), *Semiotica matematică a artelor vizuale* (1982, în colab.), *Timpul* (1985), *Modele matematice și semiotice ale dezvoltării sociale* (1986, în colab.), *Controverse în știință și inginerie* (1990), *Întâlnirea extremelor* (2005), *Paradigme universale* (2005-2007), *Words and languages everywhere* (2007), *Educația în spectacol* (2010). A scris peste 400 de articole științifice și sute de articole culturale. Lucrările sale au

ACADEMIA ROMÂNĂ

fost folosite și continuate de peste o mie de autori, multe dintre ele menționându-i numele în titlu.

Este citat în marile enciclopedii internaționale, precum: *Brockhaus*, *Enciclopedia Italiana*, *Enciclopedia Universalis*, în enciclopedii internaționale de matematică, informatică, cibernetică, lingvistică, semiotică și literatură.

A fost invitat ca raportor în ședință plenară la peste 100 de întâlniri internaționale. Vreme de 10 ani a fost Vicepreședinte al Asociației Internaționale de Semiotică (1989-1999). Este doctor Honoris Causa al universităților din Bacău, Constanța, Timișoara, Craiova, Petroșani.

A fost decorat de Președinția României de trei ori: în anul 2000 cu Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de Comandor, avansat în anul 2011 la gradul de Ofițer, și în decembrie 2015, când i s-a acordat „Steaua României” în grad de Cavaler.

Solomon Marcus a fost o personalitate de excepție, exemplu paradigmatic de savant și o conștiință a timpului său, sensibil la problemele grave ale societății, în care s-a implicat cu delicatețe, grijă și discernământ. Vocea sa s-a auzit întotdeauna cu demnitate, în mediul academic, sub cupola Academiei Române, în mediul universitar, dar și în spațiul public, în presă, în instituțiile statului.

În domeniul educației a pledat pentru noi programe școlare și pentru o nouă relație profesor-elev, profesor-student, pentru un nou stil al manualelor, în care accentul să se deplaseze de la interogativ la dubitativ, pentru introducerea spiritului critic și a elementului ludic în procesul de învățare. A militat pentru o cultură totală, bazată pe echilibru și pe interacțiunea științei și artei, a științelor „grele” și a celor socio-umane.

În tot ce a întreprins academicianul Solomon Marcu a fost cu adevărat un spirit liber și inovator, un umanist în deplinul sens al termenului, având acea capacitate unică de a se manifesta cu egală dezinvoltură și responsabilitate în lumea ideilor și spațiul pragmatismului.

Respectat și iubit deopotrivă de membrii Academiei Române, de colaboratorii din străinătate, de colegii din Universitate, de discipoli, studenți, de tineri și mai ales de copii, Solomon Marcus i-a iubit și respectat la rândul său pe toți.

Academia Română suferă astăzi o mare pierdere. Știința, cultura și societatea românească suferă o grea pierdere.